

Jaarverslag 2019

Stichting Noordzeeboerderij

NOORDZEE
BOERDERIJ

Inhoud

1.	Voorwoord – Sea the solution	2
2.	Gedachtengoed – Klimaatimpact met zeewier	2
3.	Het jaar in zicht – Meer focus en aandacht	3
	Community	3
	Public Affairs	3
	Productieruimte	3
	Cultivatie & Technologie	3
	Markets & applications	4
4.	Organisatie – Groei en ontwikkeling	4
5.	Financieel overzicht 2019	5
	Baten	5
	Lasten	5
	Kosten beheer	5
	Besteed aan de doelstelling	5
	Bezoldiging MT & Bestuur	6
	Reserves	7
	Beleggingsbeleid	7
	Vrijwilligersbeleid	7
6.	Tot slot - Een blik op de toekomst	7

Noordzeeboerderij jaarverslag 2019

1. Voorwoord – Sea the solution

Een groeiende wereldbevolking en toenemende vraag naar hoogwaardig voedsel daagt ons uit om anders te kijken. Anders te kijken naar productiesystemen en de impact die zij kunnen hebben. Noordzeeboerderij kijkt naar zee voor oplossingen. Met duurzame zeewierteelt op de Noordzee, als gemengde bedrijvigheid voor energie, natuur en voedsel. Om deze nieuwe, veelbelovende sector tot bloei te laten komen werkt Noordzeeboerderij als aanjager en verbinder voor de zeewiersector, in en vanuit Nederland.

2. Gedachtengoed – Klimaatimpact met zeewier

Onze doelstelling is het realiseren van klimaatimpact met zeewier. Door het op duurzame wijze te telen binnen windmolenparken en een lagere CO2 footprint te bereiken met zeewiertoeepassingen voor mens, dier en plant. Onze ambitie is om een gebied van 500km² ter beschikking te hebben binnen bestaande en nieuwe windparken voor de natuur-inclusieve teelt van zeewier. In balans met het Noordzee-ecosysteem met veilige, hoogwaardige producten. Onze aanpak en rol is het aanjagen en stimuleren van sectorontwikkeling in de zeewierketen. Onder onze activiteiten behoren kennisdeling, community building, vertegenwoordiging, projectontwikkeling, toegepast onderzoek en het faciliteren van offshore testlocaties. Deze activiteiten zijn altijd (inhoudelijk) verbonden aan onze community en de drie prioriteiten: productielocaties, teelt & techniek, markten & toepassingen.

Linksboven zeewierplatform workshop 3 maart 2019, rechtsboven: zeewier inspiratiesessie in samenwerking met Dutch Cuisine, linksonder: de zee op voor de schoonmaak van SMAC2.A 4 december 2019, rechtsonder: inspectie Ulva cultivatie 24 juli 2019.

3. Het jaar in zicht – Meer focus en aandacht

Centraal binnen onze aanpak staat de community. Immers, klimaatimpact maken met zeewier doen we samen met de gehele waardeketen en belanghebbenden. Voor de realisatie van die klimaatimpact werken we binnen de drie bovenstaande prioriteiten. Hieronder geven we een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen en activiteiten in het afgelopen half jaar.

Interactieve breakout-sessie tijdens de 3^e Zeewierplatform workshop van 2019 op 31 oktober.

Community

De kern van onze operatie is de community rondom Noordzeeboerderij. Met 90 communityleden in 2019 heeft de groei van afgelopen jaren zich verder doorgezet. Centraal dit jaar voor de community stond het verhogen van de interactie en betrokkenheid. Onder meer tijdens onze workshops met interactieve werksessies, diverse werkgroepbijeenkomsten en professionele events.

Public Affairs

Voor de beleidsontwikkeling inzake zeewier was het een belangrijk jaar met een Noordzee-akkoord en een klimaatakkoord. Zeewier is hierin een belangrijke rol gaan spelen als toekomstige leverancier van eiwitten, groene bouwstenen voor de chemie en energie. Verder is ook geschetst dat zeewierteelt als onderdeel van de blauwe economie zal gaan plaatsvinden op multifunctionele wijze binnen nieuwe windparken op zee.

In onze communicatie hebben we ons verder geprofessionaliseerd met nieuwsbrieven voor communityleden (+400 volgers) en publiek (+1400 volgers). Dit ondersteund door onze website, posts op Instagram en meer aanwezigheid op LinkedIn. Met een business-to-business benadering en overwegend Engelstalig.

Productieruimte

Bijzondere progressie op het thema productieruimte zien we in de samenwerking met de Community of Practice Noordzee 2030 en het TKI Wind op Zee binnen de Multi-Use Procedure: een uitleg hoe je als zeewierboer of andere medegebruiker van een windpark succesvol(ler) een vergunningsvraag kunt indienen. Verder zijn we in samenwerking met de AFAS foundation gestart met een project om natuurinclusieve, generieke opschaling binnen windparken te faciliteren.

Cultivatie & Technologie

Met een nieuwe werkgroep cultivatie wordt bekeken hoe toekomstige zeewierboeren voldoende zaadmateriële beschikbaar kunnen krijgen. Verder zijn diverse Nederlandse zeewierinitiatieven naar het buitenland (Ierland, Indonesië, Thailand) gegaan om productie te testen. Vanuit Nederland is in verschillende projecten gewerkt aan zaai-, teelt- en oogstsystemen welke op het moment van schrijven getest worden in de Noordzee op de testlocatie van Noordzeeboerderij. Binnen deze prioriteit is ook steeds meer samenwerking met andere Europese partijen welke zich ook aansluiten bij onze community.

Schoonmaak van de SMAC2.A, 4 december 2019.

In samenwerking met Dutch Cuisine organiseerden we een inspirerende zeewier kooksessie voor chefs en ondernemers.

Markets & applications

Afgelopen jaar zijn er diverse trainingen en inspiratiesessies georganiseerd voor bedrijven in de voedingsindustrie die geïnteresseerd zijn in zeewier. Daarbij zijn we een samenwerking aangegaan met Dutch Cuisine om chefs mee te nemen in de zeewierontwikkeling en zo een groter publiek aan te spreken. Ander belangrijk werk in dit veld is de voedselveiligheid en standaardisering. Noordzeeboerderij is betrokken bij het opzetten van sample-protocollen en metingen bij alle Nederlandse zeewiertelers. Ook hebben we in samenwerking met de community bijgedragen aan, en zijn we kritisch geweest op, Europese normontwikkeling. Daarnaast hebben we verkend wat mogelijke certificeringslabels zijn om veiligheid- en kwaliteitseisen goed te borgen, en zo te zorgen dat het geteelde zeewier eenvoudig via retail of groothandel naar eindgebruikers kan gaan. Tenslotte zijn er veel ontwikkelingen geweest rondom de toepassingen voor dieren zoals methaanreductieonderzoek bij koeien en toepassingen voor planten zoals biostimulant, gebruikt voor betere stressbestendigheid.

4. Organisatie – Groei en ontwikkeling

De organisatie is in 2019 meer dan verdubbeld van 4 naar 8,7 FTE. Deze groei was nodig om aan de verplichtingen te voldoen binnen de grote Europese onderzoeksprojecten zoals Bio4safe, Impaqt en ValgOrize. Nieuwe collega's hebben een achtergrond in communicatie, technisch projectmanagement en verduurzaming van productieketens voor mens, plant en dier. Parallel aan deze uitbreiding zijn we gestart met het aanbieden van pensioensopbouw via BrightPensioen en ontwikkelmogelijkheden via trainingsbudget. Ons doel hierbij is om het talent dat we binnen hebben gehaald zich te kunnen laten doorontwikkelen en te behouden voor de organisatie en de sectorontwikkeling in het algemeen.

Verder is er besloten om de governancestructuur van Noordzeeboerderij te hernieuwen. Dit betekent dat er wordt overgestapt naar een tweelaagse beheerstructuur met een Management Team (MT) bestaande uit Eef Brouwers, Koen van Swam en Marlies Draisma en een Raad van Toezicht bestaande uit Marcel Schuttelaar (voorzitter), Job Schipper en Ton Menken. In 2020 zullen deze besluiten geoperationaliseerd worden. Aanvullend is er een Raad van Advies opgezet waarin Sybilla Dekker, Martijn van Dam en Anouk Florentinus zitting hebben genomen.

Van links naar rechts: Noordzeeboer Lotte tijdens de derde Zeewierplatform-workshop van 2019, een trotse Noordzeeboer met de NSIL databoei die begin 2020 werd geplaatst, Noordzeeboer Koen tijdens de inspiratiedag Energie en Duurzaamheid.

5. Financieel overzicht 2019

Baten

Inkomsten van Noordzeeboerderij komen grotendeels vanuit subsidies van overheden (onderzoeksprojecten). In mindere mate zijn deze afkomstig van bedrijven aangesloten bij de community en commerciële opdrachten. Verder zijn er donaties geweest vanuit Stichtingen om Noordzeeboerderij te helpen bij de sectorontwikkeling in het algemeen of op meer projectmatige basis.

Alle inkomsten zijn gericht op het verbinden en aanjagen van sectorontwikkeling. In 2019 waren de totale inkomsten 834.314 euro tegenover een begroting van 825.000 euro. De inkomsten tonen een groei van 66% ten opzichten van 2018. Deze groei is te verklaren door het aantrekken van nieuwe Europese projecten, nieuwe donateurs zoals de AFAS foundation en in meer bescheiden mate nieuwe communityleden.

Van links naar rechts: Installatie SMAC3.0 op 14 november 2019, kinderen maken kennis met Zeewier en de Zeewiersector van Nederland tijdens de Wereld Water Challenge in Madurodam (AFAS) op 1 november 2019, de Partnermeeting feed op 9 december 2019.

Lasten

De totale lasten in 2019 bedragen 806.619 euro en zijn daarmee iets lager dan begroot. De lasten zijn meer dan verdubbeld ten opzichten van 2018 (333.953 euro). De som van de lasten is opgebouwd uit kosten voor administratie en beheer, financiële kosten en kosten besteed aan de prioriteiten (productie locaties, cultivatie & techniek, markt & toepassing). Bij de bestedingen ten bate van strategie en uitvoering is onze doelstelling zoveel mogelijk leidend geweest.

Kosten beheer

Kosten van beheer en administratie zijn met 5.604 euro zeer laag te noemen.

Besteed aan de doelstelling

Zeewierplatform & werkgroepen	Werzaamheden en diensten voor de community. Eventorganisatie, kennisdeling, nieuwsbrieven, projectontwikkeling, belangenbehartiging.
ProSeaweed, Pilot food safety, LCA	Penvoerder Nationaal zeewieronderzoeksprogramma uitgevoerd door WUR. Verantwoordelijk voor communicatie, contact met netwerk en gevraagd om te ondersteuning bij Pilot Food Safety en LCA-onderzoek.
Valgorize (SMP China)	Europees onderzoeksproject gericht op zeewier als duurzame voedselbron. Onze verantwoordelijkheid is marktontwikkeling. Hiervoor ook op studiereis naar China geweest in samenwerking met WUR.

Bio4safe	Europees onderzoeksproject gericht op zeewier als biostimulant. Onze rol is het verkennen van technisch-economische haalbaarheid van lokale zeewieren als biostimulant. Het beoogde eindproduct is een businesscase voor lokale zeewierondernemers.
Impaqt	Europees onderzoeksproject naar slimme beheerssystemen van IMTA-systemen op zee. Onze rol is het uitvoeren van een IMTA-pilot met zeewier en mosselkweek op het North Sea Innovation Lab. De data van de pilot worden gebruikt om een model te maken dat boeren in staat stelt om hun boerderij op afstand te beheren.
Wier&Wind	Europees onderzoeksproject naar economische en technische haalbaarheid van zeewierkweek binnen windmolenparken. Noordzeeboerderij is verantwoordelijk voor communicatie en beleidsvorming.
Akkerbouw op Zee	Zuid-Hollands onderzoekstraject naar het ontwikkelen van mechanisatie van teeltsystemen. Noordzeeboerderij is penvoerder en faciliteert het consortium. Na de haalbaarheidsfase stapt Noordzeeboerderij uit dit consortium om geen conflicterende belangen te hebben.
Eco-anker (AFAS)	Project mogelijk gemaakt met een donatie van de AFAS Foundation. Doel is het verkennen van de haalbaarheid van natuur-inclusieve verankering voor zeewierboerderijen binnen windparken. Erg vooruitstrevend. In 2020 komt er mogelijk een demonstratie.
ZiS zeewierverwerking	Zeeuws ontwikkeltraject naar mechanisatie van zeewieroogst. Noordzeeboerderij is verantwoordelijk voor communicatie. Binnen dit project zijn geen activiteiten ondernomen in 2019.
North Sea Innovation Lab	Offshore testlocatie voor de kust van Den Haag. Wordt mogelijk gemaakt mede dankzij Gemeente Den Haag en <i>in kind</i> diensten vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Hierdoor is Noordzeeboerderij in staat om ondernemers sneller en goedkoper innovaties te laten testen op de Noordzee.
Databouy - Proeftuin	Project binnen EFRO Programma Proeftuin op de Noordzee en Impaqt. Databouy levert <i>real-time</i> data en nulmetingen voor gebruikers van het North Sea Innovation Lab.
Groente uit Zee	Kookboek van Noordzeeboerderij wordt verkocht via bol.com en weggegeven als relatiegeschenk.
Communicatie	Alle communicatie-activiteiten binnen Noordzeeboerderij zoals website-ontwikkeling, brand development en positionering en diverse on- en offline contentontwikkeling (artikelen, video, fotografie, etc).

Bezoldiging MT & Bestuur

Afgelopen jaar is er door de bestuurders gebruik gemaakt van vacatievergoeding á 9.000 euro. Dit is gebruikt voor aanvullend advies en ondersteuning aan het MT. Marlies Draisma en Koen van Swam zijn in dienst bij Noordzeeboerderij en hebben salaris ontvangen voor hun activiteiten. Eef Brouwers is als expert en adviseur in dienst van Noordzeeboerderij via WierBrouwers. Hij adviseert bij diverse Europese projecten en is belegd met het projectmatig ontwikkelen van cultivatie en techniek. Zijn werkzaamheden en projecten worden per half jaar geëvalueerd en waar nodig verlengd.

Reserves

Na de resultaten van 2019 beschikt de continuïteitsreserve over een bedrag van 122.195 euro. Deze reserve kan worden gebruikt voor het dekken van risico's uit onderzoeksprojecten en tegenvallende projectontwikkeling. Beoogd is om een reserve ter beschikking te hebben om 3-6 maanden salariskosten en vaste lasten te kunnen dekken.

Beleggingsbeleid

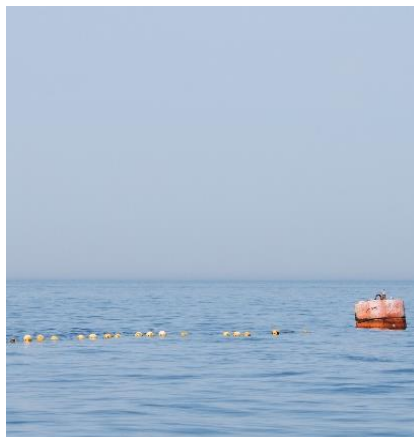
Noordzeeboerderij belegt niet.

Vrijwilligersbeleid

Noordzeeboerderij heeft geen gebruik gemaakt van vrijwilligers in 2019.

6. Tot slot - Een blik op de toekomst

Noordzeeboerderij heeft zich in 2019 meer en meer doorontwikkeld tot middelpunt van de zeewierbeweging, als branche 2.0, kenniscentrum en meewerkend voorman. Er is nog een grote berg te verzetten voordat we echt kunnen spreken van een zeewiersector met klimaatimpact. Pilots op de Noordzee zullen moeten groeien van 1 naar 10 hectare, we zullen meer grip moeten krijgen op marktontwikkeling - deels in de cijfers en het sentiment bij de eindgebruikers - en we zullen de windparken moeten gaan betreden om de zeewierteelt daar tot een exploitabel en duurzaam bedrijfsmodel te maken. Genoeg ambitie voor de komende jaren!

Een dag op zee, 24 juli 2019, ter inspectie van Ulva-cultivatie bij het North Sea Innovation Lab.

Colofon

Voor vragen, aanvullende informatie en/of documentatie kunt u contact opnemen met Koen van Swam:
koen@noordzeeboerderij.nl.

Stichting Noordzeeboerderij
www.noordzeeboerderij.nl